

CARLES PORTA, periodista i productor audiovisual, publica 'Fago' (Ed. La Campana)

“A Tor, em va cridar l'atenció l'odi... a Fago, en canvi, m'ha atret l'amor”

Carles Porta

Amb *Tor, tretze cases i tres morts*, el periodista Carles Porta (Vila-sana, 1963) va demostrar la seva capacitat per combinar el rigor d'un bon periodista d'investigació amb el tremp narratiu d'un novel·lista. Ara torna amb *Fago*, un llibre que arrenca amb l'assassinat de l'alcalde d'aquest petit poble del Pirineu

d'Osca, Miguel Grima, el 13 de gener de 2007. Carles Porta, amb una àmplia experiència periodística al diari *Segre* i a TV3 (*30 minuts* i *Efecte mirall*), és també productor audiovisual, i com a tal està treballant juntament amb el cineasta Bigas Luna en l'adaptació a la pantalla gran del *Mecanoscrit del segon origen*, de Manuel de Pedrolo. L'any 2009 va guanyar també el Premi Pere Quart d'Humor i Sàtira amb *El club dels perfectes*.

Provincial d'Osca, la principal, està basada en un 90 per cent en la autoinculpació del mateix Mainar, que va negar dos dies després de fer-la i que després sempre ha rebutjat. No acompanya cap certaesa més, cap prova... el 10 per cent restant són les mostres d'ADN seves que van aparèixer al cotxe de la víctima. Però aquestes mostres només justificarien que ell va ser en aquell cotxe: també hi havia una empremta dactilar de l'actual alcalde de Fago... i a ell no l'han inculpat. L'acusació és poc sòlida, s'havia de demostrar que aquest senyor havia mort l'alcalde i per mi no es va demostrar. Dos mesos després de la detenció de Santiago Mainar, la Guàrdia Civil encara buscava còmplices: estaven convençuts que aquell crim no el podia haver fet una persona sola.

Però el Suprem va ratificar aquesta sentència...

El llibre intenta recollir què passa quan et diuen que el teu germà és un assassí, i com perceps que treballa el sistema davant d'un cas com aquest. El sistema tendeix a autoprotegir-se: al Suprem li arriba una sentència, i si no hi veuen cap defecte de forma, la ratifiquen per no complicar-se la vida.

Vostè mira tot aquest procés amb els ulls de la germana i de la que actualment és la dona de Santiago Mainar. Dues dones que també es mouen per altruisme.

Si hagués hagut de fer un llibre sobre l'assassí de Fago, no l'hauria fet, no m'aportava res de nou respecte al cas de Tor. Allà em va cridar l'atenció l'odi que hi havia en una comunitat tan petita, a Fago m'ha atret l'amor... La germana, sobretot, és una heroïna anònima d'aquestes que sustenten la cohesió humana del nostre món. Passen desapercubudes, però són importants perquè la nostra societat sigui humana... si no, és una societat només de lleis i números, ara ens hi estem trobant. Sense heroïnes com Marisa Mainar, on és la humanitat? Ella aguanta tota la tempesta des del primer dia, i continua anant a la presó, donant-li suport. Per això el crim hi té una presència petita. El que vaig intentar explicar, sobretot, és què passa quan veus això des de l'altre costat... Què passa si un dia ets tu, el protagonista de la història?

ALBERT LLIMÓS

Vic

Jordi Vilarrodà

El nou llibre de Carles Porta, *Fago*, té en comú amb l'anterior el punt de partida –l'assassinat– i l'escenari –un petit poble del Pirineu– però aquí s'acaben les semblances. Si a *Tor* hi traspuava l'odi, a *Fago* emergeix una història d'amor. L'autor hi retrata Santiago Mainar, el veí que en un primer moment s'autoinculpa de l'assassinat, però sobretot la seva germana Marisa, una dona que ho sacrifica tot per defensar-lo.

Si no hi ha cap miracle, Santiago Mainar complirà vint anys de presó?

Vint anys i 9 mesos. I crec que complirà tota la condemna... si no mor abans, perquè no està col·laborant gens. Hauria de seguir un tractament a la presó i participar en programes de rehabilitació, i no ho fa. És més, m'ha dit a mi, i ha manifestat a la seva família, que vol morir.

Continua sense veure la seva família?

Ha signat un document per no veure ningú. Està

aïllat, i diu que ho fa per no molestar. Estic segur que ho fa des d'un altruisme que ell posa per davant de qualsevol altra cosa. Quan se'n va anar a viure a Fago, fa vint anys, ja era perquè no estava d'acord amb la societat del seu entorn... i allà en va trobar una de pitjor.

En parla com d'un home

“Santiago Mainar és un personatge de novel·la incrustat en la realitat”

singular...

Santiago Mainar és un personatge de novel·la incrustat en la realitat contra la seva voluntat. En la seva novel·la seria un heroi, en la realitat és un assassí. És un home interessant psicològicament, intel·lectualment parlant.

Vostè va arribar a Fago després del crim i va allotjar-se a la seva casa de turisme rural, sense saber que al cap d'uns dies el detindrien. També el va atrapar el seu

magnetisme?

Ho reconec: Santiago Mainar té una gran capacitat d'atracció i lideratge. Si hi ha un grup de gent i ell hi és, es nota. Tinc un punt d'admiració... però evidentment no puc admirar que matis algú ni que ho encobreixis.

Està contra tothom, és un home enfrontat amb el món, o bé és una mena de Robin Hood, que volia alliberar Fago d'un cacic?

És una suma de tot plegat. Primer és un Robin Hood, després es torna un rebotat, i acaba essent l'expressió d'un fracàs. Fracàs de la seva manera de veure la vida i d'intentar canviar-la.

Fins i tot s'havia presentat a les eleccions de Fago perquè la gent tingués una alternativa a Miguel Grima, a qui considerava un tirà...

De fet, qui primer arriba a viure a Fago és Santiago Mainar, que hi porta Miguel Grima. Quan els veïns li retreuen, al cap dels anys, que ha portat un alcalde boig, ell respon que “jo vaig portar un veí, sou vosaltres que l'heu fet alcalde”. Els

últims anys, la convivència a Fago era desastrosa. Pensi que al judici un veí arriba a dir que no lamentava la mort de Grima, de la mateixa manera que molta gent no va lamentar la mort de Franco o la de Pinochet.

Una gran tensió, segur, essent un poble tan petit!

En el moment del crim,

“El llibre explica què passa quan et diuen que el teu germà és un assassí”

a Fago hi havia 12 veïns fixos, dels quals 2 eren nens. Quan a la vídua de Miguel Grima li demanen possibles sospitosos, fa una llista de 19 persones! No sé quanta gent podria fer una llista de 19 persones que et volen matar...

I en aquest context, la sentència contra Santiago Mainar a 20 anys de presó, resulta poc fonamentada?

Només cal llegir les sentències. La de l'Audiència